# Raadsvoorstel

Heerlen,
25 november 2026

Vergadering
gemeenteraad Heerlen

Datum raadsvergadering
25 november 2026

Documentnummer1063969

**Onderwerp**
Verordening individuele inkomenstoeslag gemeente Heerlen 2027

**Aanleiding (bestuurlijke) context**
Met de invoering van de Participatiewet in Balans (Pwib) per 1 januari 2026 is een belangrijke stap gezet naar een meer mensgerichte uitvoering van de Participatiewet. De wet biedt meer ruimte voor maatwerk, vertrouwen en ondersteuning die beter aansluit bij de persoonlijke situatie van inwoners. Hierbij staan drie uitgangspunten centraal: eenvoud en aansluiting bij de inwoner, rechtszekerheid en handelingsruimte voor professionals.

De invoering van de Pwib verloopt gefaseerd. Per 1 januari 2026 zijn de eerste maatregelen in werking getreden. Het jaar 2026 geldt als gedoogjaar: gemeenten mogen een aantal maatregelen al toepassen, maar zijn hiertoe nog niet verplicht. Per 1 januari 2027 treedt de derde fase in werking, waarin deze en nieuwe maatregelen verplicht worden. Een van de maatregelen in de derde fase betreft het, onder voorwaarden, ambtshalve toekennen van de individuele inkomenstoeslag, onder voorwaarden. Hierdoor hoeven inwoners die hiervoor in aanmerking komen niet langer zelf een aanvraag in te dienen. Dit verlaagt de drempel om gebruik te maken van deze inkomensondersteuning en draagt bij aan een meer toegankelijke en mensgerichte dienstverlening.

Om het ambtshalve toekennen van de individuele inkomenstoeslag mogelijk te maken, moet de Verordening individuele inkomenstoeslag worden aangepast. Daarnaast is van deze gelegenheid gebruikgemaakt om de verordening te actualiseren en beter aan te laten sluiten bij de huidige wet- en regelgeving en uitvoeringspraktijk.

In de ‘Was-wordt lijst Verordening individuele inkomenstoeslag gemeente Heerlen 2027’ is per artikel beschreven waarom wijzigingen nodig zijn en wat de gevolgen daarvan zijn voor de inwoner en/of de uitvoering. Ook zijn de bepalingen uit de Beleidsregel individuele inkomenstoeslag gemeente Heerlen 2020 die nog relevant zijn opgenomen in de nieuwe verordening. Hiermee worden de relevante regels zoveel mogelijk op één plek samengebracht.

Tot slot zijn de artikelen grotendeels herschreven om de regeling duidelijker en toegankelijker te maken. De formuleringen sluiten daarmee beter aan bij de huidige uitvoeringspraktijk en maken voor inwoners en professionals duidelijker welke voorwaarden en regels gelden.

**Kader**
Programma Sociale Infrastructuur.

**Kernthema**
Inkomensondersteuning.

**Bevoegdheid**
In artikel 8 lid 1 sub b Participatiewet is bepaald dat de gemeenteraad bij verordening regels vaststelt met betrekking tot het verlenen van een individuele inkomenstoeslag als bedoeld in artikel 36 Participatiewet. Deze regels hebben in ieder geval betrekking op de hoogte van de individuele inkomenstoeslag en de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de begrippen langdurig en laag inkomen.

**Voorstel**
De Verordening individuele inkomenstoeslag gemeente Heerlen 2027 vast te stellen.

**Argumenten**
*1.1 Met het vaststellen van deze verordening wordt uitvoering gegeven aan de wijzigingen van de Participatiewet als gevolg van Participatiewet in Balans.*
De verordening biedt onder voorwaarden de mogelijkheid om de individuele inkomenstoeslag ambtshalve toe te kennen en sluit daarmee aan bij de huidige uitvoeringspraktijk. Ook wordt de individuele inkomenstoeslag voor de rechthebbende partner vastgesteld naar de norm voor een alleenstaande of alleenstaande ouder, in plaats van naar de helft van de gezinsnorm. Hiermee wordt aangesloten bij de gewijzigde bijstandsnorm, waarbij de norm voor een rechthebbende partner zonder kostendelende medebewoner gelijk wordt gesteld aan die voor een alleenstaande.

*1.2 Met het vaststellen van deze verordening wordt de beoordeling van het recht op individuele inkomenstoeslag eenvoudiger en meer proportioneel.*
Bij de beoordeling van het vermogen wordt uitgegaan van de vermogenssituatie op de peildatum. Bij belastende besluiten in het kader van herziening en terugvordering wordt rekening gehouden met het feit dat ambtshalve vaststelling van de toeslag plaatsvindt. Het is immers alleen proportioneel bij een verwijtbare schending van de inlichtingenverplichting daartoe over te gaan.

*1.3 Met het vaststellen van deze verordening wordt het criterium '(ontbreken van) uitzicht op inkomensverbetering' verduidelijkt en wordt de huidige uitvoeringspraktijk bij ambtshalve verstrekkingen geformaliseerd.*
Dit bevordert een eenduidige en transparante beoordeling. De verordening bepaalt welke groepen in beginsel wel of geen uitzicht hebben op inkomensverbetering. De individuele omstandigheden van de inwoner blijven bepalend voor de beoordeling van het recht op individuele inkomenstoeslag.

*1.4 Met het vaststellen van deze verordening wordt invulling gegeven aan de wettelijke opdracht om de hoogte van de individuele inkomenstoeslag vast te stellen.*
De hoogte van de individuele inkomenstoeslag is vastgesteld op basis van de bedragen die in 2026 worden gehanteerd. Deze bedragen worden, net zoals in voorgaande jaren, jaarlijks geïndexeerd op basis van de gemiddelde jaarmutatie van de consumentenprijsindex (CPI) van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) over het voorafgaande jaar. Zo wordt de hoogte van de individuele inkomenstoeslag jaarlijks aangepast aan de ontwikkeling van de prijzen. Voor inwoners die in de loop van het

kalenderjaar de pensioengerechtigde leeftijd bereiken, wordt de toeslag naar rato vastgesteld.

**Risico's en kanttekeningen**
Bij de ambtshalve verstrekking van de individuele inkomenstoeslag wordt uitgegaan van de gegevens die op dat moment beschikbaar zijn in het cliëntvolgsysteem. Deze gegevens vormen de basis voor de beoordeling of aan de voorwaarden voor een ambtshalve verstrekking wordt voldaan, waaronder de vraag of sprake is van uitzicht op inkomensverbetering. Omdat inwoners niet altijd periodiek worden gesproken over hun re-integratie- en participatiemogelijkheden, kunnen de beschikbare gegevens verouderd zijn. Hierdoor bestaat het risico dat een inwoner ten onrechte wel of niet ambtshalve een individuele inkomenstoeslag ontvangt.

**Kosten**
- Product: Individuele Inkomenstoeslag
- Kostenplaats: 60630021
- Begroting 2027: € 1.050.000.

De Verordening individuele inkomenstoeslag gemeente Heerlen 2027 heeft geen financiële gevolgen die impact hebben op de begroting.

**Communicatie**
Publicatie op overheid.nl en communicatie in de Plussen & Minnen januari 2027.

**Evaluatie**
Niet van toepassing.

**Planning, procedure en uitvoering**
Zodra de Verordening individuele inkomenstoeslag gemeente Heerlen 2027 in werking treedt, zullen wij onze uitvoering hiermee in overeenstemming brengen.

**Bijlagen**
- De Verordening individuele inkomenstoeslag gemeente Heerlen 2027;
- De was-wordt lijst Verordening individuele inkomenstoeslag gemeente Heerlen 2027.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Heerlen,

de burgemeester, de wnd. secretaris,

drs. R. Wever J.C.N. Eijkenboom

# Raadsbesluit

De raad der gemeente Heerlen;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 6 oktober 2026.

documentnummer 1063969;

gezien het advies van de raadscommissie;

**besluit:**

De Verordening individuele inkomenstoeslag gemeente Heerlen 2027 vast te stellen

Aldus besloten tijdens de vergadering van de raad van de gemeente Heerlen van 25 november 2026.

de griffier, de voorzitter,

drs. T.W. Zwemmer drs. R. Wever